

Становище

от Милен Светломиров Евтимов

относно

„Стратегически предизвикателства пред правната регулация в съвременната информационна среда“

Динамика. Безспорно това е думата, която най-добре характеризира случващото се около нас през последните десетилетия. В условията на глобализация и бурно развитие на компютърните и информационни технологии се създават прекрасни възможности за социално включване на гражданите в процеса на взимане на важни управленски решения. Това ще подпомогне доразвитието на демократичните принципи, на които се опира съвременната правова държава.

Двадесет и пет години след началото на демократичния преход в България ние, нейните граждани, изпитваме неудовлетвореност от осъществените общественно-икономически промени и безпокойство относно перспективите за постигане на справедливост, устойчивост и развитие. Трябва да се създадат възможности за по-голямо участие на гражданското общество в демократичния процес. За това благоприятства съвременната информационна среда и бързоразвиващите се информационни технологии.

Според „Стратегията за развитие на електронното управление в Република България 2014 – 2020 г.“ : **„Електронното управление (е - управление)**

е управление в електронна среда на нормативните взаимосвързки, административните процеси и обслужване и взаимодействието с потребителите с използване на информационни, статистически и математически модели и методи на обработка на данни, информация и знания, които осигуряват много по - високо ниво на ефективност на управлението.

Е-управление е средство за всеобхватно повишаване на ефективността на процесите в администрацията, както и облекчаване на процесите при взаимодействията между администрация, служители, граждани, бизнес, чрез използването на е - услуги.“

Постигането на електронно управление е една от най-важните цели и предизвикателства, пред които е изправена нашата страна.

За изграждането и развитието на е-управление са необходими редица законодателни промени, приемане на нови закони и ратифициране на конвенции в сферата на електронната демокрация. Действащата към настоящия момент нормативна уредба в областта на електронното управление обхваща редица нормативни актове, по - съществените от които са: Закона за електронното управление, Закона за електронния документ и електронния

подпис, Закона за търговския регистър, Закон за електронната търговия, Закон за защита на личните данни и някои други, както и отделни разпоредби в други закони. Налице са множество подзаконовни нормативни актове, детайлизиращи уредбата на електронното управление и уреждащи

предоставянето на различни административни услуги по електронен път.

Законодателят е положил основите, но това е далеч недостатъчно.

De lege ferenda е необходимо да се предприемат такива законодателни инициативи, които да доведат до засилване на гражданското участие в управлението на държавата.

На първо място стои решаването на въпроса за електронната идентификация и нейното правно регулиране. Трябва да се създаде правова рамка, която да дефинира електронната идентификация. Това ще стане чрез приемане на Закон за електронната идентификация и подзаконовни нормативни актове, които ще определят условията и редът за издаване и управление на удостоверението за електронна идентичност, алгоритмите и методите за създаване на електронни идентификатори, както и условията и редът за регистрирането на лицата. Това ще даде тласък на развитието и ще стане двигателя на електронното управление. Ще спомогне за осъществяването на отделните цели, които са необходими за постигане на е- демокрацията.

Възможностите, които ще осигури въвеждането на електронната идентификация, са следните:

1. Е-управление- пряко участие на гражданите в управлението на държавата.
2. Възможност за по- лесен достъп до обществена информация онлайн.
3. Участие на гражданите в онлайн обществени дискусии по важни проблеми за обществото.
4. Изготвяне на електронни петиции.
5. Електронно гласуване
6. Организиране на е-референдум по местни и национални въпроси.
7. Възможност за получаване на всякакви видове административни услуги по електронен път.

Следващата законодателна крачка е приемане на Закон за електронното гласуване. Въвеждането на електронно гласуване ще мотивира младите хора да участват в изборния процес. Преброяването на гласовете ще бъде по- коректно, като се избяга от възможността за фалшифициране на протоколи от СИК. Електронното гласуване улеснява технологичния процес и с това намалява разходите за провеждане на изборите. Електронното гласуване е важна стъпка в процеса на изграждане на електронната демокрация.

Електронното управление може да се приложи и на местно ниво. Възможно е голяма част от функциите на общинските съвети да се поемат от

гражданите на съответната община. Това ще стане, чрез създавана на електронна платформа, в която ще се поставят важните за общината въпроси, да се дебатират и да се взима решение. По този начин ще се ограничи възможността за корупция и управленските решения ще бъдат взимани много по-прозрачно и обективно. Така ще се засили гражданското участие и ще се подобри демокрацията.

Трябва да се учим от добрите практики, които прилагат останалите държави членки на ЕС. Редица държави членки на ЕС имат изготвени стратегически документи за електронна демокрация или за отделни нейни форми. Естония има цялостна концепция за развитие на информационното общество, одобрена през 2006 г. Концепции и планове за е-включване, е-участие или е-комуникация между публичните власти и гражданското общество с разнообразни заглавия са създали: Унгария, Латвия, Словакия, Словения, Унгария.

09.12.2015г.
гр. Варна